

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

Årsmelding 2017

Hordaland fylkeseldreråd

Vedtatt 11. januar 2018

INNHALD

INNLEIING	4
Samansetjing av fylkeseldrerådet (FYEL).....	4
Budsjett	5
Representantar i brukarutvala for helseføretaka i Hordaland 2017-2019	5
DELTAKING PÅ KURS, KONFERANSAR OG SAMLINGAR/ SEMINAR	5
Kurs.....	5
Konferansar.....	5
Samlingar/seminar	6
Deltaking i prosjekt	6
MØTE OG SAKSOMRÅDE 2017	7
Saker som det har blitt arbeidd spesielt med.....	7
Rådsmøte	7
AU-møte.....	8
HØYRINGSUTTALE/ INNSPEL I SAKER	8
1. Uttale om plan for likeverd i HFK.....	8
2. Uttale om Nasjonal Transportplan (NTP)	8
3. Innspel til revisjon av handlingsprogrammet for folkehelse	9
4. Uttale om forslag til endringar i TT-ordninga	9
OPPSUMMERING	10
VEDLEGG I.....	11
Konferanse for dei kommunale eldreråda i Hordaland, Bergen 7. – 8. november 2017	11
VEDLEGG II.....	15
Vestlandskonferansen 2017, Aalborg 4. – 6. april 2017.....	15
VEDLEGG III.....	21
Landskonferansen for fylkeskommunale eldreråd, Ålesund 22. - 24. mai 2017	21

Innleiing

Innføring av lovfesta eldreråd i kommunar og fylkeskommunar vart lovpålagt frå 1. januar 1992. Det har gitt eldre personar auka medråderett i saker som vedkjem dei. Dette er i samsvar med FN sine prinsipp som vart vedtekne av FN i 1991. Følgjande punkt er tekne med under hovudområde deltaking:

"Eldre skal vera integrert i samfunnet, delta aktivt i utforming og gjennomføring av politikken som direkte vedkjem deira velferd, og dele sine kunnskapar, sin dugleik og sine erfaringar med yngre generasjonar."

Eldreråda er viktige talerør i denne samanhengen.

Fylkeseldrerådet i Hordaland er eit rådgivande organ for fylkeskommunen og fylkeskommunale verksemder når det gjeld tilhøve som vedkjem eldre og eldre sine levekår. Rådet kan også sjølv ta opp saker.

Fylkeseldrerådet samarbeider og har kontakt med dei 33 kommunale eldreråda i Hordaland og med Statens seniorråd som vart oppretta ved Kongeleg resolusjon 19. april 2002.

Eldrerådet si funksjonstid er fire år og følgjer fylkestingsperioden. Nytt eldreråd vart oppnemnd etter fylkestingsvalet i september 2015.

Saksdokument og møteprotokollar frå rådsmøta i fylkeseldrerådet er tilgjengelege på fylkeskommunen sin nettportal (<http://www.HFK.no>) til liks med politiske organ i fylkeskommunen.

SAMANSETJING AV FYLKESELDRERÅDET (FYEL)

Rådet har sju representantar med personlege vararepresentantar. To representantar er politisk oppnemnde og fem er valde etter forslag frå pensjonistforeiningar i fylket.

For valperioden 2015 – 2019

	<u>Funksjon</u>	<u>Representerer</u>
Kåre Ystanes	leiar	PF Vara: Gunvor Riim Opedal
Gunda Falao Sparre	nestleiar	LOP Vara: Svein Njåstad
Martin Monrad Reigstad	medlem	PF Vara: Eli Nordstad
Inger M. Lingjerde	medlem	PF Vara: Kari Solberg
Odd Himle	medlem	SN-H Vara: Egil Haaland

Politisk valde representantar:

Synnøve Solbakken	medlem	FL A/SP/SV	Vara: Tore Svendsen m.fl.
Inger Sjong	medlem	FL H/FRP/	Vara: Silje Hjemdal m.fl.

Frå venstre: Synnøve Solbakken, Monrad Reigstad, Inger M. Ligjerde, Dianne Kilvær (sekr.), Kåre Ystanes, Gunda F. Sparre, Inger Sjong, Odd Himle

Sekretariat

Fylkeseldrerådet (FYEL) har hatt møtesekretær/ sakshandsamar/ rådgjevar som administrativt er knytt til organisasjonsavdelinga i fylkeskommunen. Merethe Helland Nordnæs og Berit Dianne Kilvær har delt sekretærfunksjonen frå 1.1.2017.

Arbeidsutval

Kåre Ystanes (leiar), Gunda Falao Sparre (nestleiar), Merethe Helland Nordnæs (sekretær for utvalet) har fungert som arbeidsutval for fylkeseldrerådet i 2017.

BUDSJETT

Budsjett- og rekneskapsansvar for rådet er lagt til økonomiavdelinga. Fylkeseldrerådet hadde i 2017 til disposisjon eit budsjett på kr. 410.000. Budsjettet vart nytta til rådet sine møte, den årlege konferansen i regi av FYEL i HFK for dei kommunale eldreråda i Hordaland, deltaking på konferansar/seminar, Vestlandssamarbeidet mellom fylkeseldreråda i Hordaland, Sogn og Fjordane og Rogaland og den årlege landskonferansen for fylkeseldreråd.

REPRESENTANTAR I BRUKERUTVALA FOR HELSEFØRETAKA I HORDALAND 2017-2019

	MEDLEM:	VARA:
Helse Vest	Sogn og Fjordane fylkeseldreråd	Rogaland fylkeseldreråd
Helse Bergen	Inger Lingjerde	Monrad Reigstad
Haraldsplass diakonale sjukehus (HDS)	Gunda Falao Sparre	Odd Himle
Helse Fonna	Synnøve Solbakken	Rogaland fylkeseldreråd

Deltaking på kurs, konferansar og samlingar/ seminar

KURS

29.3.2017

Opplæringskurs for medlemmene i brukarutvala under helseføretaka i Hordaland. Frå Fyel deltok Inger Lingjerde og Gunda Falao Sparre.

29. og 30.8.2017

Fellessamling for Brukarutvala under helseføretaka i Hordaland. Frå Fyel deltok Inger Lingjerde, Monrad Reigstad og Gunda Falao Sparre.

KONFERANSAR

1. **Konferanse for dei kommunale eldreråda i Hordaland** (7. - 8. november 2017 i Bergen) i regi av Fylkeseldrerådet i Hordaland

Fylkeseldrerådet i Hordaland arrangerer kvart år ein to dagars konferanse for dei kommunale eldreråda i Hordaland. Konferansen i 2017 var på Scandic Bergen City Hotell i Håkonsgaten 2-7 i Bergen.

Konferansen vart opna av leiar Kåre Ystanes. Fire elevar frå musikklinja ved Langhaugen videregående skole spelte fiolin, og fylkesvaraordførar Pål Kårbø helste deltakarane frå fylkeskommunen.

Første dag blei avslutta med felles middag. HR dir. Geir Davidsen helste frå fylkesrådmannen og fylkeskommunen og heldt tale. Under middagen var det kulturinnslag ved "Migrasjon" med songar og forteljingar frå norske utvandrarar i USA.

Program for konferansen: Sjå vedlegg I.

2. Vestlandskonferansen 2017 (4. – 6. april 2017)

Fylkeseldreråda i Sogn og Fjordane, Rogaland og Hordaland har gjennom fleire år hatt eit regionalt samarbeid ved at dei har skifta på å vera vertskap for ein felles konferanse eller ein studietur. I 2017 vart konferansen halden som ein studietur til Aalborg i Danmark. Rogaland hadde ansvar for programmet på studiereisa. Sjå vedlegg II.

Fylkeseldrerådet i Møre og Romsdal har skrive rapport frå turen. Lenker til rapporten:

http://www.sfj.no/getfile.php/3872585.2344.uumjaqjzppiwmz/Studietur+2017+ffe_.pdf

3. Landskonferansen for fylkeskommunale eldreråd 2017 (22. – 24. mai 2017)

Det vert årleg skipa til ein landskonferanse for fylkeskommunale eldreråd. Eit av fylkeseldreråda i landet tek på seg arrangementet. I 2017 fann denne konferansen stad i Ålesund. Programmet for konferansen ligg under vedlegg III bakanfor.

SAMLINGAR/SEMINAR

Enkeltmedlemmer i Fylkeseldrerådet har vore til stades på følgjande samlingar /eksterne møte:

- 29.03.17: Opplæring for brukarutvala i Helse Bergen. Inger Lingjerde og Gunda Falao Sparre deltok.
- 03.05.17: Møte i Samferdsleavd. HFK for begge råd med tema "Utvida TT-ordning", orienterings- og innspelsmøte. Heile Fyel deltok.
- 20.06.17: Dialogmøte frå Helsedepartementet: "Leve hele livet. En kvalitetsreform for eldre". Odd Himle og Gunda Falao Sparre deltok.
- 22.08.17: Dialogmøte med representant(ar) frå Fyel og Rådet for funksjonshemma med sakshandsamar frå Samferdsleavdelinga om revisjon av handlingsprogrammet for folkehelse. Gunda Falao Sparre deltok frå Fyel.
- 29.-30.08.17: Samling for representantar i brukarutvala i Helse Bergen. Inger Lingjerde, Monrad Reigstad og Gunda Falao Sparre deltok.
- 25.09.17: Innspelsmøte til "Handlingsprogrammet til Regional plan for folkehelse 2014-2025. Gunda Falao Sparre deltok frå Fyel. Fyel sendte den 29.09.17 skriftleg innspel til enkelte punkt i forslaget til Handlingsprogram.

Eksterne føredrag

25.-26.09.17 føreleste, etter invitasjon, medlem i Fylkeseldrerådet, Inger Lingjerde, på samling i Øystese for pensjonisttillitsvalde i Fagforbundet. Førelsinga hadde tittelen "Eldrerådet i arbeid, Eldrerådsloven/lovendring, Oppgaver og samarbeid"

DELTAKING I PROSJEKT

Fylkeseldrerådet fekk i april 2016 førespurnad frå Samferdsleavdelinga om å delta i eit prosjekt om universell utforming i regi av Trafikkøkonomisk Institutt (TØI). Rådet var positiv til førespurnaden. Prosjektet blei avslutta i 2016 og er oppsummert i ein rapport, som låg føre i januar 2017.

Møte og saksområde 2017

Fylkeseldrerådet har i 2017 hatt 7 rådsmøte og handsama 10 større saker. Rådet har gjeve uttale til høyringsframlegg og innspel i saker der dette har vore spurt etter. Rådet har også tatt opp saker som det har fått kjennskap til ved brev og innspel til rådet. Rådet har også fremja saker som det har initiert sjølv. Arbeidsutvalet (AU) har hatt 6 møte, som har vore telefonmøte for å spara reiseutgifter.

SAKER SOM DET HAR BLITT ARBEIDD SPESIELT MED

- Diverse saker med innspel til Skyss
- Folkehelseplanen i Hordaland med innspel til justering av handlingsplanen
- Kollektivtrafikken; buss, båt og bane, og tilrettelegging for korrespondanse mellom buss- og båtruter og tilrettelegging for eldre trafikkantar.
- Innspel til revisjon av Handlingsplan til Folkehelseplanen, september 2017
- Forslag til samferdselsavdelinga om endring i reglane for TT-kort når ein kjem på institusjon.
- Eldre døve som vert tilsidesette i kommunane
- Informasjon om ulike sakfelt fylkeskommunen arbeider med ved at sakshandsamarar frå ulike avdelingar har halde orienteringar i fylkeseldrerådet.
- Uttalar frå fylkeseldrerådet til diverse planar: (sjå nedanfor under oversikt over uttalar for ordlyden)
- Justering av Handlingsplan for Fylkeseldrerådet i Hordaland 2015-2019

RÅDSMØTE

02.02.2017

Orientering frå Samferdselsavdelinga ved Rolf Rosenlund vedrørende retningslinjer for tildeling av TT-kort. Orientering frå fylkestannlege Arne Åsan om HFK's arbeid med tannhelse. Andre saker m.a.: Den kulturelle spaserstokken. Serviceliner i bydelane. Sluttrapport frå TØI om prosjektet "Universell utforming av bybane og bussar i Bergen", eit prosjekt Fylkeseldrerådet har deltatt i med respondentar.

30.03.2017

Leiar for seksjon plan ved regionsavdelinga, Marit Rødseth, orienterte om planseksjonen og regional planlegging. Oppfølging av orienteringa frå fylkestannlegen. Brev til samferdselsavdelinga om TT-kortordninga for funksjonshemma; forslag til endring av reglane. Likeverd i HFK, førebuing av høyringsuttale. Regional transportplan, førebuing av høyringsuttale. NAV og manglande papirutskrifter av pensjonsutbetalingar.

01.06.2017

Opplæring i teiknspråk i HFK. Skriftleg orientering frå fylkesrådmannen. Brev til fylkestannlegen vedrørende tannhelse i HFK.

19.06.2017

Førebuing av fylkeseldrerådet sin konferanse for dei kommunale eldreråda i HFK. Tema og innleiarar.

12.09.2017

Orientering frå Regionsavdelinga ved spesialrådgivar Aina Haugstad og seniorrådgivar Sigrid Næsheim Bjercke om nye tiltak/ vesentleg endring av tiltak knytt til universell utforming i revisjon av handlingsprogrammet til folkehelseplan for HFK. Pasientreiser. Infobrosjyrar på bussane hausten 2017.

09.11.2017

Skriftleg innspel frå fylkeseldrerådet til rulleringa av Handlingsprogram for folkehelse. Eldre døve som blir tilsidesette ved sjukeheimar i Hordalandskommunar. Parkering i Birkelandsskiftet. Flytting av gangfelt i Årstadveien og endring namn på haldeplass same stad. Start arbeid med Årsmelding for fylkeseldrerådet 2017. Start eventuell revisjon av handlingsplan for fylkeseldrerådet 2017-2019.

07.12.2017

Orientering frå budsjettavdelinga ved Ingar Skeie om den økonomiske utviklinga i Hordaland fylkeskommune, bakgrunnstal og prosessen fram mot endeleg budsjettframlegg. Godkjenning av brev til SKYSS angående haldeplass ved Ulset sykehjem. Høyringsuttale om endringar i reglane for TT-kort i Hordaland. Justering av årsmelding for fylkeseldrerådet 2017.

AU-MØTE

17.01.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 02.02.2017
16.03.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 30.03.2017
16.05.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 01.06.2017
18.08.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 12.09.2017
19.10.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 09.11.2017
20.11.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 07.12.2017
20.12.2017	Førebuing mm Fyelmøte den 11.01.2018

Høyringsuttale/ innspel i saker

Fylkeseldrerådet har i 2017 gjeve uttale/ innspel i følgjande saker:

1. UTTALE OM PLAN FOR LIKEVERD I HFK

Fylkeseldrerådet vedtok i møte den 30.03.2017 i sak PS 11/2017 å uttala seg. Fristen var 07.04.17. Følgjande uttale blei gitt:

Uttale til temaplan " Likeverd i Hordaland fylkeskommune" 2017 - 2021

Fylkeseldrerådet seier seg nøgd med at det er utarbeidd ein overordna plan som omhandlar likeverd, tiltak mot mobbing og diskriminering og som skal gje retningslinjer for tilsette og tenesteyting i Hordaland fylkeskommune. Planen ser ut til å ha i seg det meste for å kunne nyttast som verktøy i arbeidet med problemstillingar m.o.t. likeverd for alle.

Me ser det likevel naudsynt å koma med nokre forslag til forbetringpunkt, idet me saknar nokre tiltak retta mot aldersdiskriminering av seniormedarbeidarar. Allereie i "**Likeverdsplakaten**" bør ein endra nest siste strategi pkt. til: Hordaland fylkeskommune er ein inkluderande verksemd, som arbeider for å hindre utstøyting og fråfall, *særskild av eldre arbeidstakarar*.

Til side 7: "**Likeverd i Hordaland fylkeskommune – tre hovudfokusområde**".

Her saknar vi eit avsnitt der ein fokuserar på eldre arbeidstakarar.

Dvs. at fylkeskommunen som arbeidsgjevar tar sitt arbeidsgjevarsansvar for å bidra til eldre tilsette ikkje opplever diskriminering, utstøyting, negative haldningar som skapar utfrysing og ekskludering. (Dvs. uønskete utstøytingsmekanistar). Og at eldre arbeidstakarar får ta del i planmessig kompetanseutvikling, gjennom fagleg og personleg utvikling gjennom heile yrkeskarrieren, og blir sett på som ein ressurs.

2. UTTALE OM NASJONAL TRANSPORTPLAN (NTP)

Fylkeseldrerådet vedtok i møte den 30.03.2017 i sak PS 12/2017 å uttala seg. Fristen var 07.04.2017. Uttalen dekte fleire punkt i forslaget til NTP. Fordi uttalen var på 5 sider, gjengir vi i denne årsmeldinga berre innleiinga:

"Høyringsdokumentet ber om at dei som uttalar seg til Regional Transportplan, særleg tek føre seg kva planen seier om mål, strategiar, overordna prioriteringar og tiltak. For fylkeseldrerådet er det naturleg å sjå på kva planen kan få å seia for situasjonen for dei eldre i fylket.

Fylkeseldrerådet har i tidlegare uttalar til Regional transportplan (RTP) vore oppteken av at det måtte verta lagt vekt på gode og tenlege kollektivtilbod med eit breitt rutenett og god korrespondanse mellom ulike bussruter og mellom buss og båt. Vidare har rådet peikt på kor naudsynt og tenleg det er å leggja til rette for romslege område for innfartsparkering for å få folk til å nytta kollektivtransport. Fylkeseldrerådet har også vore spesielt opptatt av at alle nye vegar blir bygde med gang- og sykkelveggar på sida. Fylkeseldrerådet er derfor glad for at RTP 2018- 2029 vektlegg desse områda i ulike kapitel i planen.

Rådet har i tillegg til å kommentera mål, strategiar, prioriteringar og tiltak nemnde i dei enkelte kapitel, disponert uttalen sin rundt punkt som rådet meiner har mykje å seia for dei eldre i fylket. I kommentarane viser vi til kor tema som vi tek opp, er nemnde i planen.”

3. INNSPEL TIL REVISJON AV HANDLINGSPROGRAMMET FOR FOLKEHELSE

Innspel til revisjonsarbeidet blei den 24.09.2017 sendt frå Fylkeseldrerådet til regionsavdelinga. Fylkeseldrerådet blei i møte den 12.09.2017 i sak PS 31/2017 orientert frå regionsavdelinga om dei endringane som er gjort i høve universell utforming i revisjon av handlingsprogrammet for folkehelse.

4. UTTALE OM FORSLAG TIL ENDRINGAR I TT-ORDNINGA

Fylkeseldrerådet vedtok i møte den 07.12.2017 i sak PS 50/17 følgjande uttale:

TT-kortbrukarar som vert innlagde på institusjon.

Fylkeseldrerådet har, slik det blir nemnt i saksframlegget (side 7/10) tidlegare skrive til samferdselsavdelinga om reglane for TT-kort når ein vert innlagd på institusjon. Rådet ber i skrivet om at det ikkje vert gjort forskjell på dei som kjem under nemninga tunge brukarar og andre brukarar med TT-kort når dei kjem på institusjon, men at det i den situasjonen må gjelde same reglar for alle.

Fylkeseldrerådet er difor særst glad for at det i dei nye reglane skal vera lik handsaming slik at alle TT-kortbrukarar som vert innlagde på institusjon, blir handsama likt, slik det framgår av tabellen over ytingar og reglar der gjeldande reglement og forslag til nytt reglement/ føresegn blir lista opp.

Valg av modellar for kvotetildeling.

Fylkeseldrerådet godtar grunngevinga i alternativ 1 for å innføra lik grunnkvote til alle brukarar, men med det unnataket som er nemnt om å gi brukarar av elektrisk rullestol ein høgare kvote. (Tabell side 8/10). Vi støttar dermed forslaga til endringar slik dei går fram av tabellen. Sjå likevel kommentar nedanfor om minstealder.

Minstealder for å få livsvarig godkjenning.

Fylkeseldrerådet går ikkje i mot at minstealderen for å få livsvarig godkjenning som TT-brukar, vert auka frå 80 til 85 år, men meiner at den nye grensa må gjelda for nye søkjarar, men ikkje for dei som ved innføring av nye reglar allereie har livsvarig godkjenning fordi dei er over 80 år. Eit slikt unnatak frå den nye regelen vil medføra at ein får ei naturleg utfasing over maksimum 5 år, som er føreslått som ny tildelingsperiode. Ei slik ordning vil også spare ein del sakshandsaming i og med at dei som er over 80 år og dimed allereie har livsvarig godkjenning som TT-kortbrukar, ikkje treng bli vurderte på nytt.

Tildelingsperiode

Fylkeseldrerådet er samd i at tildelingsperioden blir auka frå 4 til 5 år.

All sakshandsaming til fylkeskommunen.

Fylkeseldrerådet ser føremonane ved å samla all sakshandsaming i høve godkjenning som TT-kortbrukar i fylkeskommunen, og ikkje ute i den enkelte kommune. Rådet støttar difor dette forslaget.

Oppsummering

Fylkeseldrerådet skal vera ein nyttig samarbeidspartnar for fylkeskommunen i høve til dei eldre. Det er difor viktig at rådet på eit så tidleg tidspunkt som mogleg får innsikt i ulike saker som det vert arbeid med i fylkeskommunen og som vedkjem eldre, slik at rådet kan handsama sakene. Det vert difor lagt vekt på at sakshandsamarar og andre sentrale personar med jamne mellomrom får møta rådet. Rådet er også medvete om at det kan ta opp saker på eiga hand. Rådet er glad for at ein har fått etablert eit godt samarbeid med dei ulike avdelingane i HFK når det gjeld informasjon og orienteringar til rådet.

Fylkeseldrerådet har sitt eige budsjett, noko som gjer det mogleg for rådet å samhandla med dei kommunale eldreråda og andre fylkeseldreråd.

Medlemmer i Fylkeseldrerådet er representantar og vararepresentantar i helseføretaka for perioden 2017-2019. Representantane gir tilbakemelding til Fylkeseldrerådet frå brukarmøta, og protokoll frå møta i brukarutvala blir sendt til Fylkeseldrerådet.

Bergen den 11.01.2018

For fylkeseldrerådet

Kåre Ystanes
Leiar

Vedlegg I

Konferanse for dei kommunale eldreråda i Hordaland, Bergen 7. – 8. november 2017

(Innleiarar under tema 2 "*Erfaringar som eldreråd i min kommune*" var Berit Anita Knudtsen Larsen frå Fjell kommune og Berit Aarekoll frå Ulvik herad.)

ELDRERÅDSKONFERANSEN 2017

for kommunale eldreråd i Hordaland

TYSDAG 7. – ONSDAG 8. NOVEMBER

Scandic Bergen City, Håkonsgaten 2-7, Bergen

TYSDAG 7. NOVEMBER

Kl. 10.00   *Registrering*

Kl. 10.30   Velkomen
Kåre Ystanes, leiar i fylkeseldrerådet

Kl. 10.35   Helsing
Pål Kårbø, fylkesvaraordførar

Kl. 10.40   Kulturinnslag
Elevar frå Langhaugen videregående skole

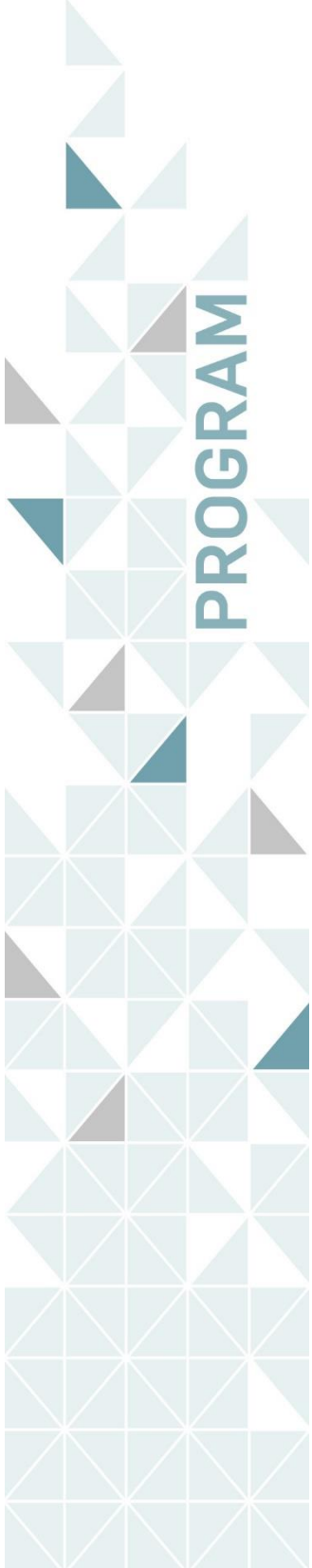
Kl. 10.50   **Tema 1: NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
– Kjerneoppgaver og utviklingstrekk**
Geir Rune Folgerø,
avd.dir. Hjelpemiddelsentralen

Kl. 11.35   *Kaffipause*

Kl. 11.50   **Tema 2: Innlegg frå 2 eldreråd**

Kl. 12.10   **Tema 3: Framtidas utfordringar for eldreråd**
Jan Davidsen, leiar Pensjonistforbundet

Kl. 13.10   *Lunsj*

-
- Kl. 14.10 Gruppearbeid: Korleis kan eldrerådet i min kommune fungera betre?
- Kl. 15.00 Presentasjon av gruppearbeid
- Kl. 16.00 Kaffipause*
- Kl. 16.15 Tema 4: Sjukeheim og pleieheimar
- Nytt inntakssystem frå 1. juli 2017.
Kva skal sjukeheimar vere i framtida?
Astrid Toft, dagleg leiar KS Hordaland**
- Kl. 17.15 Fritid fram til middag*
- Kl. 19.00 Middag m/kulturinnslag
-

ONSDAG 8. NOVEMBER

- Kl. 09.00 Allsong
Nicolay Leganger
- Kl. 09.15 Tema 5: «Eldre må kunne bite fra seg!»**
Gunhild Strand, professor i odontologi,
Universitetet i Bergen
- Kl. 10.15 Tema 6: Likeverd i Hordaland fylkeskommune**
Frode Mannsåker, HR-leiar HFK
- Kl. 10.45 Kaffipause og utsjekk*
- Kl. 11.15 Tema 7: Pasientreiser**
Ann-Mari Høiland, avd.sjef Helse Bergen
- Kl. 12.00 Avrunding og oppsummering
- Kl. 12.30 Lunsj

Vel heim!

Vedlegg II

Vestlandskonferansen 2017, Aalborg 4. – 6. april 2017

Studietur for fylkeseldrerådene

Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland
Aalborg kommune, Danmark 3.4.– 7.4.2017

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Mandag 3.4.2017

- 12.30 Sjekk inn Fjordline: Bergen *Adresse:
Bergen Havn, Nøstegaten 30, 5010 Bergen*
- 19.00 Sjekk inn Fjordline: Stavanger *Adresse:
Risavika, Kontinentalveien 31, 4056 Tananger*
- 19.30 Middag i Commander Buffet – All-you-can-eat inkl. drikke

Tirsdag 4.4.2017

- 6.30-8.00 Frokostbuffet i Commander Buffet – All-you-can-eat inkl. drikke
- 8.00 Ankomst Fjordline: Hirtshals
- 8.15 Avgang med buss til First Hotel Aalborg *Adresse:
Rendsburggade 5, 9000 Aalborg – tlf. 0045 98 10 14 00*
- 9.00 Fellessamling på First Hotel Aalborg
"Praktisk info"
- 10.30 Avgang med buss – møtes i resepsjonen
- 11.00 Velkommen til Aalborg kommune
v/ Rådmand Thomas Krarup (etatsjef innen helse) *Adresse:
Fremtidens Plejehjem, Carl Klitgaards Vej 5, 9400 Nørresundby
www.fremtidensplejehjem.dk/*
- 12.00 Lunsj – Victors Madhus
- 13.00 Tilgjengelighet for eldre (universell utforming)
v/ tilgjengelighetsrådgiver Kit Bos
- 14.00 Omsorgstannpleien i Aalborg kommune
v/ klinikkleder Maiken Bagger.
- 15.00 Presentasjon av Fremtidens Pleiehjem og en guidet tur i huset .
v/ pleiehjemsleder Kis Anette Lund og Lars Nøhr
- 17.00 Slut for dagen
- 18.30 Avgang – møtes i resepsjonen (gåavstand)
- 19.00 Middag på Den Bette Kro *Adresse:
Vingårdsgade 5, 9000 Aalborg*

Onsdag 5.4.2017

- 09.00 Besøk på Rehabiliteringssenter Aalborg
v/ senterleder Hanne Hostrup *Adresse:*
Dokkedalvej 20, Mou, 9280 Storvorde
www.aalborg.dk/sundhed-og-sygdom/rehabiliteringscenter-aalborg
- 11.00 Transport til Musikkens Hus og Nordkraft *Adresse:*
Musikkens Plads 1, DK 9000 Aalborg
www.nordkraft.dk / www.musikkenshus.dk
- 12.00 Lunsj – Musikkens Spisehus
- 13.00 Omvisning i Musikkens Hus og Nordkraft
Orientering om kultur- og fritidstilbud i Aalborg kommune.
v/ sjefkonsulent Claus Rene Pedersen.
- 15.00 Samferdsel (trafikk, kollektive tilbud og trygg trafikk for eldre)
v/ avdelingsleder Jan Øhlenschläger *Adresse:*
Nordkraft
- 16.00 Slut for dagen – gå-avstand til hotellet
- 17.30 Avgang med buss – møtes i resepsjonen
- 18.00 Omvisning på Dronninglund Slott *Adresse:*
Slotsgade 8, 9330 Dronninglund
- 19.00 Avslutningsmiddag på Dronninglund slott
- 22.00/22.30 Avgang med buss til hotellet

Torsdag 6.7.2017

09.00 Besøk på Center for Velfærdsteknologi
v/ direktør Inga Fryd.

Adresse:
Faaborgvej 15, 9220 Aalborg Øst
www.cfv-nord.dk

10.45 Eldrerådet i Aalborg kommune
v/ eldrerådsformand Ellen Jensen.

12.00 Lunsj

13.00 Slutt for dagen og buss retur til hotellet

16.30 Fellessamling på First Hotel Aalborg

Adresse:
Rendsburggade 5, 9000 Aalborg – tlf. 0045 98 10 14 00

18.00 Avgang til Fjordline med buss – møtes i resepsjonen

19.00 Sjekk inn Fjordline: Hirtshals

19.30 Middag i Commander Buffet – All-you-can-eat inkl. drikke

Fredag 7.4.2017

5.00-10.30 **Hordaland og Sogn og Fjordane:**
Frokostbufe i Commander Buffet – All-you-can-eat inkl. drikke

6.30 Ankomst Fjordline: Stavanger

12.30 Ankomst Fjordline: Bergen

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Vedlegg III

Landskonferansen for fylkeskommunale eldreråd, Ålesund 22. - 24. mai 2017

Landskonferanse for fylkeskommunale eldreråd

Scandic Parken hotell, Ålesund • mandag 22. mai t.o.m. onsdag 24. mai

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Foredragshaldarar

Wenche Frogn Sælleg

er lege, geriater, pensjonist. Leiar av Statens

seniorråd og medlem av Rådet for demens i Nasjonalforeningen og Den nasjonale forskningsetiske komitè for medisin og helsefag, medlem av nyoppretta prioriteringsutval for den kommunale helse- og omsorgstenesta som skal lage ei tilråding i form av ein NOU. Av tidlegare erfaring har ho vært 8 år på Stortinget og vært miljøminister, justisminister og sosialminister i åra 1981 – 1990.

Åse Laila Snåre

Avdelingsdirektør for Helse og velferd i KS fra 2016. Hun er sykepleier med spesialutdanning i aldring og eldreomsorg, Bedriftsøkonom BI, og Master i helseadministrasjon UiO.

Snåre har lang erfaring fra arbeid i eldreomsorgen som leder på mange nivåer. Fra 2002 ble hun ansatt i Oslo kommune, med et særlig ansvar for utviklings- og utredningsoppgaver innenfor helse- og eldrepolitikk.

Tommy Rønne

arbeider til daglig som rådgiver med universell utforming i Husbanken Midt-Norge. Han har

bakgrunn fra forskning og utvikling, som forskningstekniker ved NTNU ved Fakultet for elektro- og data-teknikk og som rådgiver i NAV Hjelpemidler og tilrettelegging på feltet spesialtilpasning av boliger for funksjonshemmede og eldre. Han har alltid fokus på «kunnskap til rett tid» og «etterpåkløskap på forhånd» som verktøy for å nå målet om flere funksjonelle boliger og bedre bokvalitet for alle. Det gir en god mulighet for at alle, ikke bare eldre, kan bo i sitt hjem lengst mulig. Flere funksjonelle boliger gir også mulighet for at satsningen på velferdsteknologi skal lykkes.

Christine Thokle Martens

er stipendiat ved NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Hun har hovedfag i statsvitenskap (Cand Polit) fra Universitetet i Oslo. Hennes faglige interessefelt er velferdsstaten og ansvars- og oppgavefordelingen mellom stat, kommune og den enkelte. I doktoravhandlingen ser hun på dette i en analyse av den norske eldreomsorgen. Martens har bidratt i flere av NOVAs rapporter om kommunenes planlegging av fremtidens omsorgstjenester, spesielt med tanke på hvor morgendagens eldre skal bo og motta omsorgstjenester.

Bjørn Heine Strand

er seniorforsker ved Folkehelseinstituttet, hvor han forsker på sosiale helseforskjeller og aldring i et livsløpsperspektiv. Han har bistilling ved Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse, og ved Universitetet

i Oslo (UiO) hvor han er førsteamanuensis. Han har PhD i epidemiologi fra UiO, og et postdoktor-fellowship i livsløpsepidemiologi og aldring fra National Institute on Aging (NIA)/National Institutes of Health (NIH), USA og University College London (UCL), UK i perioden 2008–10. Han er Cand. Scient i biostatistikk fra NTNU i Trondheim (1999). Strand er Norsk redaktør av Scandinavian Journal of Public Health. Han er prosjektleder for fysisk funksjonsevne i Tromsundersøkelsen, samt demensprosjektet TRAIL-DEM som er støttet av Nasjonalforeningen for folkehelsen i perioden 2017–20.

Program

MÅNDAG 22. MAI

Møteleiar: Anne Lise Hessen Følsvik

- 10.30 **Registrering**
- 11.00 **Byvandring**
- 12.30 **Lunsj**
- 13.30 **Velkommen til Møre og Romsdal**
v/ fylkesordfører Jon Aasen
Velkommen til Ålesund by v/ ordfører Eva Aurdal
- 14.00 **Oppstart av konferansen.** Praktiske opplysningar.
Val av redaksjonsnemnd
- 14.30 **Pause**
- 14.45 **Dei eldre og fungering i kvardagen. Kva seier forskinga?** v/ Bjørn Heine Strand, seniorforskar ved Folkehelseinstituttet
- 15.30 **Pause** med litt mat
- 15.45 **Korleis møte eldreveksten i kommunane.** v/ Åse Snåre, direktør for helse og velferd i KS
- 16.45 **Avreise frå hotellet til Atlanterhavsparken.**
Omvisning
- 18.00 **Slutt**
-
- 19.00 **Middag** på hotellet

TYSDAG 23. MAI

Møteleiar: Jon Skarvøy

- 08.30 **Gjennomgang av innkomne uttaleforslag.**
- 09.00 **Er senior- og elderrådene utgått på dato ?**
v/ leiar av Statens seniorråd, Wenche Frogn Sælleg
- 09.45 **Pause**
- 10.00 **Norge rundt, tema 1: Folketalsutviklinga – med utgangspunkt i Møre og Romsdal**
- 10.45 **Pause**
- 11.00 **Norge rundt, tema 2: Digitalisering – konsekvensar for eldre**
- 12.00 **Lunsj**
- 13.00 **Norge rundt, tema 3: Eldre som ressurs i offentleg og frivillig verksemd**
- 13.45 **Pause**
- 14.00 **Orientering om museumsdrifta i Møre og Romsdal** v/ fylkeskultursjef Heidi-Iren Wedlog Olsen. Slutt kl 14:30.
- 14.45 **Avreise til Sunnmøre museum**
- 15.00 **Omvisning/orientering ved museet**
Kaffe og litt mat. Slutt ca. kl 17:00
-
- 19.00 **Festmiddag** på hotellet

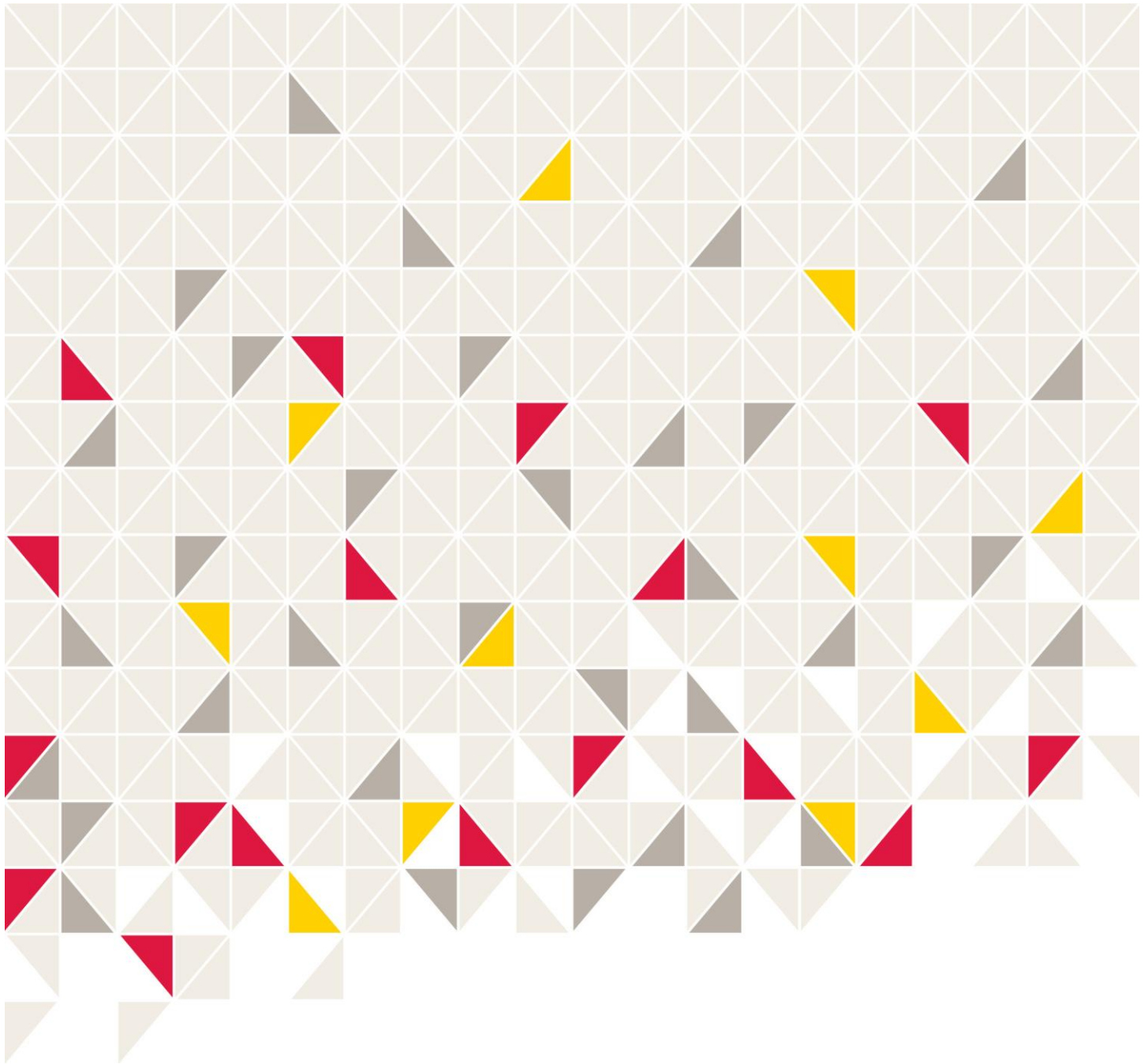
ONSDAG 24. MAI

Møteleiar: Anne Lise Hessen Følsvik

- 09.00 **Vedtak av ein eller fleire uttalar.** Val av arrangør 2019
- 10.00 **Pause**
- 10.15 **Bustad og tenester for eldre.** v/ Christine Thokle Martens, forskar ved NOVA/Høgskolen i Oslo/Akershus
- 11.00 **Pause med utsjekking** frå hotellet. Litt mat
- 11.30 **Praktisk tilrettelegging av bustader.** v/ Tommy Rønne rådgivar i Husbanken Midt-Norge. Slutt ca 12:15
- 12.30 **Avreise til Alnes fyr/opplevingscenter**
- 12.50 **Omvisning og orienteringar frå opplevingscenteret.** Lunsj
- 15.00 **Buss tilbake til hotellet via flyplassen**

Agnes Mowinckels
gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen
Telefon: 55 23 90 00

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til

